

• у галузі *мистецтва*: Володимир Шинкарук, автор і виконавець власних пісень, ведучий культурно-мистецьких заходів з м. Житомир за вагомий внесок, популяризацію і розвиток українського народного та естрадного мистецтва, високий професіоналізм, втілення значимих мистецьких проектів останніх років.

Отримано 24.06.2008 р.

ВИЩА ШКОЛА (ВНЗ) УКРАЇНИ — 125-РІЧЧЮ ІВАНА ОГІЄНКА. ІНФОРМАЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ 125-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ОГІЄНКА

У відповідь на лист МОН України від 19.03.2007 р. № 1/9-154 вищій навчальній закладі України повідомили, що з нагоди від дня народження українського вченого, державного, освітнього та релігійного діяча, мовознавця, історика, педагога Івана Івановича Огієнка була запланована та проведена велика систематична робота, зокрема:

1. У бібліотеках ВНЗ організовані виставки творів Івана Огієнка й публікацій про нього, де студенти та викладачі мали змогу глибше ознайомитися з його літературним доробком. Виставки мали тематичне спрямування: «Невтомний сіяч на українській ниві», «Мова — душа кожної національності», «Наукова спадщина Івана Огієнка», «Життєписи великих українців за І.Огієнком», «Світоч нації», «І.Огієнко — міністр віровизнань в уряді Української Народної Республіки», «І.Огієнко — перекладач Біблії українською мовою», «Мова церковно-релігійного життя у творчих здобутках І.Огієнка», «З творчого доробку Івана Огієнка», «Скарби Огієнка» та ін.

Вдалими виявилися заходи працівників бібліотеки Глухівського державного педагогічного університету, присвячені багаторічній діяльності видатного діяча українського відродження. Першим кроком по реалізації цих заходів стала книжково-ілюстративна виставка під назвою «Ім'я та праця для нащадків», організована бібліотекарем читального залу Людмилою Цукановою. За основу виставки було взято книги Івана Огієнка «Історія української літературної мови», «Українська культура», «Дохристиянські вірування давніх слов'ян», а також статті про нього з історичних та науково-методичних журналів «Дивослово», «Пам'ять століть», «Історичний календар», «Українська література в загальноосвітній школі». Матеріал статті М.Тимошика «Життєвий подвиг Івана Огієнка» став поштовхом для проведення одноійменного усного журналу.

2. Історіографічні, літературні, мовні, педагогіко-виховні аспекти творчого доробку І.Огієнка включені в тематику наукових конференцій молодих дослідників і студентів вищих навчальних закладів: «І.Огієнко й історія розвитку української літературної мови», «Головні засади термінологічних концепцій І.Огієнка», «Роль молоді у примноженні культури рідної мови, свідомості нації», «І.Огієнко про рідномовні обов'язки», «Роль церкви у формуванні високих моральних якостей сучасного фахівця», «Іван Огієнко — один із найвидатніших сподвижників українського відродження» та ін.

Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича організовано й проведено 11-12 жовтня 2007 року історико-краєзнавчу

конференцію з приводу 600-річчя першої писемної згадки про місто Чернівці. У рамках конференції були прочитані доповіді та проведено круглі столи, присвячені життю та діяльності Івана Огієнка.

У Київському національному університеті внутрішніх справ до Дня науки 19 травня 2007 року відбулася підсумкова теоретична конференція та Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з проблем культурно-освітньої діяльності І.І.Огієнка.

3. Кафедрами (відділеннями) гуманітарного спрямування проведено семінари, круглі столи, організовано літературні читання. Яскравим прикладом у цьому напрямку є заходи, проведені ВНЗ спільно із працівниками МОН, наукових установ. Зокрема, у березні 2007 року на базі Київського університету економіки і технологій транспорту були організовані студентські читання на тему «Митрополит Іван Огієнко». Перед студентами виступив член-кореспондент Інституту української мови НАН України, дослідник творчості Івана Огієнка Німчук Василь Васильович.

У Хмельницькому інституті конструювання моделювання швейних виробів кілька днів проводились літературні читання на тему «Шляхом мудрості І.Огієнка». Вони сприяли розкриттю духовного світу мовознавця та культурного діяча Івана Огієнка, представили творчий здобуток творця українського Ренесансу.

У Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Миколаїв) літературні читання були масовими, носили не лише інформаційний, а й дослідницько-пошуковий характер, у цілому відповідали темі:

«Я взяв своє серце малими руками
Й віддано поклав Україні до ніг,
І юна любов розцвітала між нами,
І став я орати її переліг».

У жовтні 2007 року на історичному та філологічному факультетах Волинського державного університету імені Лесі Українки спільно з Інститутом соціальних наук НАН відбулися наукові читання «Іван Огієнко — український феномен».

4. Відбулися бесіди про життя і творчий шлях І.Огієнка на кураторських годинах, заняттях з релігієзнавства, культурології, історії, української літератури.

Так, наприклад, у Приазовському державному технічному університеті (м. Бердянськ) 26-29 березня 2007 року під час цих заходів прочитано доповіді про україномовні часописи, в яких брав участь І.Огієнко: «Записки наукового товариства імені Шевченка в Києві», «Нове життя», «Нова думка», п'ятитомне видання «Записки Кам'янець-Подільського Державного Українського університету».

На кураторських годинах Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету було організовано обговорення таких книг І.Огієнка: «Книга нашого буття на чужині: Бережимо все своє рідне!», «Українська культура і наша церква», «Історія української літературної мови», «Листи Івана Огієнка» та ін.

Аналогічна робота проводилась у всіх вищих навчальних закладах України різних форм власності.

5. За рішенням Вчених рад вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації та педагогічних рад вищих навчальних закладів I-II рівнів

акредитації було прийнято рішення: при вивченні дисциплін гуманітарного напрямку виділити години на висвітлення культурно-просвітницької, історичної та мовно-лінгвістичної діяльності Івана Огієнка.

Так, зокрема, при вивченні історії України, педагогіки, української літератури у Корсунь-Шевченківському педагогічному училищі передбачено час для опрацювання духовної та педагогічно-літературної спадщини І.Огієнка.

На семінарських заняттях з історії України та зарубіжних країн студентами I курсу всіх факультетів Київського національного лінгвістичного університету обговорювалася громадсько-політична та наукова діяльність Івана Огієнка.

На заняттях з української мови протягом квітня 2007 року висвітлювалися такі питання:

- Іван Огієнко й український правопис.
- Історія української літературної мови у працях Івана Огієнка.
- Іван Огієнко — історик українського друкарства.

Протягом 28-30 березня 2007 року на лекціях з курсу культурології у Приазовському державному технічному університеті (м. Бердянськ) робилися повідомлення про внесок І.Огієнка у розвиток книговидавничої справи в Україні, про його державотворчу діяльність під час роботи в уряді УНР на посаді міністра освіти.

28 березня 2007 року у ході другого туру студентської конференції була прочитана доповідь «Іван Огієнко — видатний редактор та засновник україномовних часописів».

Викладачами Луганського національного педагогічного університету прочитано лекції у студентському лекторії «Державотворча діяльність Івана Огієнка в роки української національно-демократичної революції 1917-1920 рр.». У курсі «Архівознавство» прочитана лекція «Зарубіжна українська митрополита Іларіона». У процесі вивчення спецкурсу «Історія християнства в Україні» окреме заняття було присвячено проблемі культурного впливу української церкви на життя суспільства в ХХ ст. та внесок Івана Огієнка у справу відродження української православної церкви.

На фізико-технологічному факультеті Рівненського державного гуманітарного університету прочитані лекції з циклу «Іван Огієнко в обороні української мови». На факультеті української філології читається спецкурс «Біблія і література», де проводиться низка лекцій у контексті релігійної та літературної спадщини І.Огієнка. У контексті занять із дисциплін «Релігієзнавство», «Історія релігії в Україні» проведено заняття на тему «Історія українського православ'я в наукових працях митрополита Іларіона».

Для студентів факультету цивільної та господарської юстиції Одеської національної юридичної академії була прочитана лекція «Іван Огієнко — етнограф, письменник, державний та церковний діяч».

6. Проблеми історико-культурної спадщини І.Огієнка включені і у тематику курсових та дипломних робіт студентів історико-юридичних, педагогічних, філологічних факультетів. Значна частина ВНЗ організувала конкурс рефератів на тему «Постать Івана Огієнка в українській історії та культурі» (Кременчуцький державний політехнічний університет, Кам'янець-Подільський національний університет, Запорізький державний медичний університет, Рівненський державний гуманітарний університет, Український державний хіміко-технічний університет). Серед учнівської

та студентської молоді Житомирської області оголошено конкурс мистецьких робіт «У мови усе своє рідне..., і будеш спасенний у Бога!».

7. До роботи по реалізації Указу Президента України від 07.02.2007 р. № 85/207 «Про вшанування пам'яті Івана Огієнка» долучилися науково-культурологічні гуртки студентів та їх секції. За їх участі проводяться засідання, постановки вистав, організація виставок, проведення вечорів, радіопередач, екскурсій, подорожей до Кам'янець-Подільського національного університету (Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Луганський національний педагогічний університет, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет, Львівський національний університет, Рівненський державний гуманітарний університет, Полтавський університет споживчої кооперації України, Сумський державний університет, Криворізький державний педагогічний університет, Чернігівський базовий медичний коледж, Київський національний університет внутрішніх справ, Національний університет «Львівська політехніка», Житомирський державний університет імені Івана Франка).

Заслуговує на увагу презентація видавничого проекту «Запізніле вороття» (проф. М.С.Тимошик), присвяченого ювілею Івана Огієнка та року української книги, яка проводилась Миколаївським державним університетом імені В.О.Сухомлинського, та виставка-презентація Сумського державного університету «Праця Івана Огієнка», яка була розгорнута у методичному кабінеті кафедри журналістики та філології. Ці два заходи привернули увагу не лише викладачів і студентів, але і засобів масової інформації, громадських організацій.

8. Започатковано проведення загальноуніверситетських та обласних радіогазет на тему: «І.Огієнко — богослов, мислитель, патріот» (Сумський державний університет, Черкаський державний технологічний університет), інформаційних листків (Українська інженерно-педагогічна академія, Львівський національний університет імені Івана Франка, Ніжинський державний університет, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Закарпатський державний університет, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Східноукраїнський Національний університет імені В.Даля, Тернопільський національний педагогічний університет, Волинський університет імені Лесі Українки, Вінницький державний педагогічний університет, Львівський інститут економіки і туризму та ін.).

Держкомтелерадіо поставило завдання перед Державним комітетом телебачення та радіомовлення висвітлювати у друкованих засобах масової інформації заходи із вшанування пам'яті Івана Огієнка, провести цикл інформаційних і тематичних радіо- та телепередач, присвячених його життю та діяльності.

Інститутом державного управління у сфері цивільного захисту підготовлено оглядову інформацію про життя і творчість І.Огієнка та надано її до навчально-методичних центрів захисту та безпеки життєдіяльності АР Крим, областей м. Києва, Севастополя для використання в процесі культурно-просвітницьких заходів.

9. Львівським національним університетом імені Івана Франка передбачено перевидання праці І.Огієнка «Словник мови Тараса Шевченка».

10. Втілюється в життя низка заходів з виховної роботи:

- «І.Огієнко. Незабутні імена української науки».
- «Заповіт Івана Огієнка».
- «Будівничий української духовності і життя».
- «І.Огієнко — видатний діяч українського Відродження» та ін.

11. З ініціативи викладачів Херсонського державного та Кам'янець-Подільського національного університетів започатковано проведення концертів хорових капел українських культурних центрів пам'яті І.Огієнка.

12. Особливої уваги заслуговує інформація, яка надійшла від Кам'янець-Подільського національного університету, фундатором і організатором якого був Іван Огієнко (1882-1972 рр.). Кам'янець-Подільський державний український університет він розцінював не лише як вогнище знань і лабораторію передової загальнолюдської думки, а й підносило його значення до рівня національного відродження.

На втілення заповідей І.І.Огієнка, в університеті Центром огієнкознавства щорічно видаються наукові збірники «Іван Огієнко і сучасна наука та освіта» (Вип. I-IV — 2003-2007 рр.).

У стінах університету працює Всеукраїнське товариство Івана Огієнка, яке очолює керівник Центру огієнкознавства, кандидат філологічних наук, професор кафедри історії української літератури та компаративістики Є.І.Сохацька.

Вулицю, на якій знаходиться головний корпус університету, перейменовано з вул. Московської на вулицю Івана Огієнка (1992 р.).

Запроваджено іменну стипендію Івана Огієнка, яка щорічно вручається кращим студентам факультету української філології та журналістики за успіхи у навчальній, громадській роботі.

На факультеті української філології читають огієнкознавчі спецкурси «Іван Огієнко — мовознавець», «Іван Огієнко — літературознавець», виконуються курсові роботи з проблематики творчості І.І.Огієнка.

За заслуги перед Кам'янець-Подільським державним університетом І.Огієнка посмертно нагороджено відзнакою «За вагомий внесок у розвиток освіти і науки Кам'янець-Подільського державного університету» (наказ №276 від 05.09.2006 р.).

Національний банк України у січні 2007 року ввів в обіг ювілейну монету, присвячену 125-й річниці від дня народження Івана Огієнка.

Враховуючи великі заслуги І.І.Огієнка у національному відродженні початку ХХ ст., у створенні Кам'янець-Подільського державного українського університету, попередника Кам'янець-Подільського національного університету, конференція трудового колективу 31 січня 2008 року звернулася до Президента України з проханням присвоїти йому ім'я Івана Огієнка.

Таке ж звернення було направлено Президенту України і від Всеукраїнського товариства Івана Огієнка, але по сьогодні воно не одержало державного вирішення.

Всі ювілейні заходи одержали високу оцінку студентської та педагогічної громадськості. Безперечно, вони сприятимуть зростанню зацікавленості творчим здобутком цього визначного українського діяча.

Отримано: 10.12.2007 р.

20 серпня 2008 р. Розпорядженням Кабміну України університету присвоєно ім'я Івана Огієнка.